

Byla T-297/02

ACEA SpA prieš Europos Bendrijų Komisiją

„Valstybės pagalba — Italijos valdžios institucijų nustatyta pagalbos schema, taikoma tam tikroms viešąsias paslaugas teikiančioms įmonėms atleidžiant jas nuo mokesčių ir suteikiant paskolas palankiomis palūkanomis — Sprendimas, kuriuo pagalba pripažinta nesuderinama su bendrąja rinka — Ieškinys dėl panaikinimo — Konkreti sąsaja — Priimtinumai — Esama pagalba ar nauja pagalba — EB 87 straipsnio 3 dalies c punktas“

2009 m. birželio 11 d. Pirmosios instancijos teismo (aštuntoji išplėstinė kolegija)
sprendimas II - 1687

Sprendimo santrauka

- 1. Ieškinys dėl panaikinimo — Fiziniai ar juridiniai asmenys — Tiesiogiai ir konkrečiai su jais susiję aktai — Komisijos sprendimas, kuriuo uždraudžiama sektorinės pagalbos schema (EB 230 straipsnio ketvirta pastraipa)*
- 2. Valstybių teikiama pagalba — Komisijos tyrimas — Bendras pagalbos schemos tyrimas — Priimtinumai (EB 88 straipsnis)*

3. *Valstybių teikiama pagalba — Poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai — Konkurencijos pažeidimas — Vertinimo kriterijai*
(EB 87 straipsnio 1 dalis)
4. *Valstybių teikiama pagalba — Esama ir nauja pagalba — Kvalifikavimas kaip naujos pagalbos*
(EB 88 straipsnis; Tarybos reglamento Nr. 659/1999 1 straipsnio b punkto i ir v papunkčiai)
5. *Valstybių teikiama pagalba — Komisijos sprendimas, kuriuo konstatuojamas pagalbos schemos nesuderinamumas su bendrąja rinka — Pareiga susigrąžinti visas sumas, kurias gavo šia pagalbos schema pasinaudoję asmenys — Nebuvimas*
(EB 88 straipsnio 2 dalis)

1. Kiti fiziniai ar juridiniai asmenys nei tie, kuriems skirtas sprendimas, gali tvirtinti, jog šis sprendimas yra su jais konkrečiai susijęs, tik jei sprendimas turi jiems įtakos dėl tam tikrų jiems būdingų savybių arba dėl tam tikros faktinės situacijos, kuri juos išskiria iš visų kitų asmenų ir todėl individualizuoja taip pat kaip ir sprendimo adresatą.

Vis dėlto įmonė, su atitinkamu sprendimu susijusi ne vien kaip nagrinėjamo sektoriaus įmonė, potencialiai galinti gauti naudos iš tam tikros pagalbos schemos, bet ir kaip pagal šią schemą suteiktos individualios pagalbos, kurią Komisija nurodė susigrąžinti, faktinė gavėja, yra konkrečiai susijusi su minėtu sprendimu ir jos pareikštas ieškinyš dėl šio sprendimo yra priimtinas.

(žr. 42–44 punktus)

Įmonė iš esmės negali pareikšti ieškinio prašydama panaikinti Komisijos sprendimą, kuriuo uždraudžiama sektorinės pagalbos schema, jeigu ji susijusi su šiuo sprendimu tik dėl priklausymo atitinkamam sektoriui ir dėl to, kad potencialiai galėjo gauti naudos iš minėtos schemos. Toks sprendimas šiai įmonei yra visuotinio taikymo priemonė, kuri taikoma objektyviai apibrėžtomis situacijoms ir sukelia teisinių pasekmių bendrai ir abstrakčiai numatytai asmenų kategorijai.

2. Pagalbos schemos atveju Komisija gali apsiriboti bendrų ir abstrakčių nagrinėjamos schemos požymių analize, neturėdama pareigos išnagrinėti kiekvieno konkretaus taikymo atvejo tam, kad patikrintų, ar ši schema turi pagalbos požymių.

Kadangi tai yra viena pagalbos schema, apimanti daug sektorių, o ne skirtingos pagalbos schemas, skirstomos pagal veiklą ar atitinkamą rinką, Komisija neprivalo atsižvelgti į kiekvieną veiklos rūšį ar rinką, kad įvertintų nagrinėjamos schemos poveikį. Taip pat Komisija neprivalo iširti pagalbos schemas kartu įvertindama atskirus jos taikymo atvejus, juo labiau kad tokia pareiga galėtų sumažinti jos kompetencijos vykdyti valstybės pagalbos kontrolę veiksmingumą.

Be to, bet kokia pagalba, suteikta įmonei, kuri savo veiklą vykdo Bendrijos rinkoje, gali iškraipyti konkurenciją ir daryti įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai. Nėra ribos ar procentinio dydžio, kurių neviršijus galima manyti, kad nėra daroma įtaka valstybių narių tarpusavio prekybai. Palyginti maža pagalba ar palyginti mažas ją gaunančios įmonės dydis *a priori* nereiškia, kad nebus daroma įtaka valstybių narių tarpusavio prekybai.

(žr. 62, 64–65 punktus)

3. Vertindama, ar pagalba daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai ir iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, Komisija neprivalo nustatyti, kad ši pagalba turėjo realų poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai ir kad ji iš tikrųjų iškraipė konkurenciją, o tik turi išnagrinėti, ar ši pagalba gali daryti įtaką tokiai prekybai ir iškraipyti konkurenciją.

Kalbant apie sąlygą dėl įtakos valstybių narių tarpusavio prekybai, pasakytina, kad ta aplinkybė, jog valstybės priemone pasinaudojusi įmonė veiklą nacionalinėje rinkoje ar savo kilmės teritorijoje vykdo viena, neturi lemiamos reikšmės. Atitinkama priemonė daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai tuomet, kai sumažėja kitose valstybėse narėse įsteigtų įmonių galimybės teikti savo paslaugas atitinkamos valstybės narės rinkoje.

(žr. 83–86, 96 punktus)

Pagalbos schemas atveju Komisija gali apsiriboti nagrinėjamos schemos požymių analize, kad savo sprendimo motyvuose įvertintų, ar dėl šios schemos sąlygų daugiausia naudosis ji gali suteikti įmonėms, dalyvaujančioms valstybių narių tarpusavio prekyboje.

4. Tiek iš EB 88 straipsnio nuostatų turinio, tiek iš jo tikslo matyti, jog turi būti laikoma esama pagalba minėto straipsnio 1 dalies prasme iki EB sutarties įsigaliojimo egzistavusi pagalba ir pagalba, kuri galėjo būti teisėtai įgyvendinama EB 88 straipsnio 3 dalyje numatytais sąlygomis, o nauja

pagalba, apie kurią turi būti pranešta Komisijai, kaip numatyta minėtoje nuostatoje, laikytinos priemonės, kuriomis ketinama suteikti ar pakeisti pagalbą, atsižvelgiant į tai, kad pakeitimai gali būti susiję arba su esama pagalba, arba su pradiniais projektais, apie kuriuos pranešta Komisijai. Kai pakeitimas turi įtakos pačiai pradinės schemos esmei, ši schema tampa nauja pagalbos schema. Tačiau negalima kalbėti apie tokį esminį pakeitimą, jei naujas elementas gali būti aiškiai atskiriamas nuo pradinės schemos.

Kalbant apie pagalbos schemą, nustatytą po EB sutarties įsigaliojimo ir taikomą specifinei įmonių kategorijai, apimančiai kelis sektorius, pažymėtina, jog negalima reikalauti, kad Komisija ištirtų kiekvieną sektorių atskirai. Todėl nėra neįmanoma, kad tam tikri konkretūs atvejai gali būti pripažinti esama pagalba.

(žr. 113, 117, 127 punktus)

5. Neteisėtos pagalbos panaikinimas nurodant ją susigrąžinti, įskaitant atitinkamas palūkanas, yra logiška jos pripažinimo nesuderinama su bendrąja rinka pasekmė. Tai taikoma tiek individualiai pagalbai, tiek pagal pagalbos schemą suteiktai pagalbai.

Vis dėlto pagalbos schemą analizuojant bendrai ir abstrakčiai neatmestina, kad konkrečiu atveju pagal šią schemą suteiktai pagalbai EB 87 straipsnio 1 dalyje numatytas draudimas gali būti netaikomas, pavyzdžiui, dėl to, kad individualios pagalbos suteikimui taikomos *de minimis* taisyklės.

Nors Komisijai priėmus sprendimą, kuriuo pagalba pripažįstama nesuderinama su bendrąja rinka, nacionalinės valdžios institucijos gali tik vykdyti šį sprendimą ir nors šiuo klausimu nacionalinės valdžios institucijos neturi jokios diskrecijos, vykdydamos tokį sprendimą jos gali atsižvelgti į šias išlygas. Taigi Komisija nurodo susigrąžinti tik pagalbą EB 87 straipsnio prasme, o ne sumas, kurios, nors ir išmokėtos pagal atitinkamą schemą, nėra pagalba arba yra esama ar su bendrąja rinka suderinama pagalba, remiantis reglamentu dėl grupinės išimties, *de minimis* taisyklėmis arba kokiu nors kitu Komisijos sprendimu.

Nacionalinis teismas yra kompetentingas aiškinti pagalbos ir esamos pagalbos sąvokas ir gali nuspręsti dėl vieno ar kito taikymo atvejo galimų ypatybių, prireikus pateikdamas Teisingumo Teismui prejudicinį klausimą.

(žr. 159–163 punktus)